

JONGE KINDEREN

Kinderrechten

“Vooruitgang is broos”

VOORUITGANG... 2018, dodelijkste jaar voor kinderen in Syrië. © SK

Het was best een bijzonder moment, twee weken geleden in Kunstencentrum Vooruit in Gent. Als kinderrechtenactivist van het eerste uur mocht Geert Cappelaere er de Amnesty Leerstoel 2019 in ontvangst nemen. Cappelaere, destijds ook voorzitter van de commissie na de Dutroux-affaire, zet zich intussen al vijftieng jaar in voor de rechten van kinderen en jongeren wereldwijd, onder andere in Sierra-Leone, Jemen en Soedan. Sinds 2017 is hij VN-regiodirecteur voor het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Maar hoe zit het volgens deze expert vandaag met de kinderrechten, precies dertig jaar na de ondertekening van het verdrag in 1989? “Langzaam gaat het met een groter wordende groep kinderen over de hele wereld beter”, klonk het hoopvol. “Maar het is een broze vooruitgang, zoals we ook in Syrië zien. In 2010 liep daar elk kind onderwijs, terwijl nu ruim 2 miljoen Syrische kinderen op de vlucht zijn. 2018 was het dodelijkste jaar voor kinderen in Syrië. Vele onder hen beginnen aan hun tweede levensdecennium zonder ooit vrede gekend te hebben.”

DOOR **GEERT VAN HECKE**

TIENERS

Duurzame initiatieven op schoolniveau

Pesten ban je niet met losse acties alleen

Pesterijen kunnen het leven van kinderen en jongeren tot een hel maken. Broodnodig dus dat er initiatieven zijn die het probleem onder de aandacht blijven brengen. Denk maar aan het Netwerk Kies Kleur tegen Pesten, de Week tegen Pesten, STIP IT (vier stippen tegen pesten) en Veilig Online van de Gezinsbond. Vzw Tumult bekroont elk jaar scholen die mooi werk leveren voor een pestvrije school. Dit jaar ging de prijs naar Ursulinen Mechelen.

DOOR **AN CANDAELE**

“Losse acties rond pesten hebben weinig effect”, zegt Liesbet Sourbron, zorgcoördinator en leerlingenbegeleider bij de Ursulinen. “Daarom kadert het bij ons in een ruimer beleid voor een warm en verbindend schoolklimaat. Daar werken we dag na dag aan, met het hele team. Zo is er veel aandacht voor het welbevinden van leerlingen. Op de wekelijkse leerlingensprekingen komen problemen aan bod die we opmerkten of die gesignaleerd werden door leerlin-

gen of ouders, zo kunnen we heel kort op de bal spelen. De cel leerlingenbegeleiding gaat dan weer dieper in op thema's als spijbelen, pesten... We hebben verschillende werkgroepen waaraan leraren en leerlingen kunnen deelnemen. Een van die werkgroepen gaat over diversiteit. Op onze school zit een verscheidenheid aan jongeren samen op een relatief kleine oppervlakte, zeven uur per dag. Dat is niet gemakkelijk. Normaal dus, dat er wel eens wrijvingen zijn.

STIP IT stippen tegen pesten. © Ursulinen Mechelen

Bron: De Bond, april 2019, editie Brugge-Must

Het komt erop aan ze te zien en er iets mee te doen: elk conflict kan een leerkans zijn.

Hoe we op school omgaan met conflicten, is een leerkans voor het leven

Cybercoach

Omdat pesten ook steeds meer digitaal gebeurt, hebben we een cybercoach. Zij begeleidt leerkrachten en leerlingen: wat doe je als je berichten krijgt die niet leuk of intimiderend zijn en hoe je reageert op haatpraat? Leerlingen melden het nu sneller als ze iets zien wat niet oké is. We hebben ook vertrouwensleerlingen die een luisterend oor bieden en meters en peters die helpen om de groepsband bij eerstejaars te versterken. We gaan in de toekomst nog meer inzetten op peersupport en leerlingen vormen om een rol te spelen in het voorkomen, signaleren en oplossen van problemen.

Natuurlijk hebben we ook wel eens te maken met pesterijen. Meegaan in één verhaal en te snel tot actie overgaan kan een averechts effect hebben. We beluisteren alle betrokkenen en stemmen de aanpak af op het ritme van de leerling in samenspraak met de ouders. Soms volgen er sancties, maar als het enigszins mogelijk is, proberen we het op een andere manier op te lossen. Dat geeft meer fundamentele en duurzame resultaten.

Babbelboom

Vorig jaar zijn we gestart met het meet-mix-match project dat jongeren aanspoort om te praten met elkaar, open te staan voor verschillen en te zoeken naar wat ze gemeen hebben in plaats van te focussen op wat anders is. Pubers denken vaak zwart-wit. Bovendien zijn ze erg bezig met wie ben ik, wie wil ik zijn, waar hoor ik bij? Daarbij reageren ze vaak hard tegen wie er niet bij hoort. Het is eigen aan de ontwikkelingsfase. Maar het is aan opvoeders en leerkrachten om tegenwicht te bieden en te tonen dat het anders kan. Respectvol leren omgaan met anderen en oplossingen zoeken in dialoog vergt blijvende inspanningen, maar het is een leerschool voor het leven. De babbelboom op de speelplaats staat symbool voor het belang van praten met en luisteren naar elkaar. En met het geld van de Tumultprijs gaan we een babbelruimte inrichten.”

MEER INFO

www.kieskleurtegenpesten.be

Dit voorbeeld toont dat er veel goede wil en inzet is om pesten te weren. Daarnaast is ook een beleid nodig dat de krachtlijnen uitdenkt en consequent doorvoert. De Gezinsbond dringt er bij de bevoegde ministers (welzijn, onderwijs, jeugd en sport) op aan de krachten te bundelen en pesten bovenaan het prioriteitenlijstje te zetten. Alleen zo kan het ten gronde aangepakt worden.

TIENERS

Sport als passie

Vergeet je sportzak niet!

Ouders van sportende tieners: het zijn flexibele wezens. Ze plannen, regelen en ondersteunen. Ze voeren en voederen. Tegelijk zijn het ook bezorgde wezens. Met een heleboel vragen. ‘Mijn tiener lijkt bezeten door zijn sport. Mist hij nu geen stukje jeugd?’ ‘Heeft zo’n jonge sporter krachtvoer nodig?’ Stefanie Falat, co-auteur van ‘Vergeet je sportzak niet’ sjet de antwoorden op onze vragen recht het doel in.

DOOR SARAH VAN GYSEGEM

Hoe zit dat eigenlijk, de combinatie van puberteit en intensief sporten?

Stefanie: Als tieners een sport gevonden hebben die echt bij hen past en die op den duur een passie wordt, hebben ze daar heel veel voor over. Ze zijn enorm gefocust, maken zelf hun tas klaar, gaan bijna niet uit omdat ze in vorm willen blijven... Sommige ouders maken zich daar zorgen over: ‘Is dat nog normaal? Moeten ze niet wat meer genieten van hun tienerjaren?’ Maar wanneer we het die jonge sporters zelf vragen, antwoorden ze allemaal dat ze niet het gevoel hebben iets te missen. Een rugbyster zei over haar tienerjaren: ‘Ik heb me dat zelfs nooit afgevraagd: ik deed mijn sport graag, mijn ploegmaten waren mijn beste